

USA jako kolébka jazzu a moderní populární hudby

Anotace Presentace seznámí žáky se vznikem jazzové a moderní populární hudby ve Spojených státech amerických. V úvodu si žáci zopakují znalosti z hodin dějepisu, eventuálně učivo z nižších ročníků. V průběhu si nově získané informace zopakují zábavnou formou.

Jazyk Čeština

Očekávaný výstup

Žák se orientuje ve vývoji hudebního umění; uvědomuje si rozdílnost hudebního myšlení v jednotlivých etapách.

Základní škola a Mateřská škola, Otnice, okres Vyškov

Mgr. Drahomíra Floriánová

Číslo a název klíčové aktivity: III/2 Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

Interní číslo: VY_32_INOVACE_HV.DF.8.10

USA JAKO KOLÉBKKA JAZZU A MODERNÍ POPULÁRNÍ HUDEBNÍ

Mgr. Drahomíra Floriánová

Luis Armstrong

Počátky jazzu v USA

- **Amerika** byla objevena v roce **1492 Kryštofem Kolumbem**. O něco později nastala její **kolonizace**.
- Její původní obyvatelé - **Indiáni** přivykli životu v přírodě. Nebyli zvyklí na **těžkou fyzickou práci**. Proto kolonizátoři v podpalubí lodí vozili do **Nového světa** z Afriky **černochoy**.
- V Americe tak vzniklo **otrokářství**, které zrušil až v roce 1863 prezident Abraham Lincoln.
- Afričané, pokud chtěli v Americe přežít, se museli životu v nové vlasti **přizpůsobit**. Začali si **prozpěvovat**.
- Černí otroci často **vzpomínali na rodnou zem**.
- Přivezli si s sebou **zvyky, svou hudbu, zpěv i tanec**.

Počátky jazzu v USA

- Africká lidová hudba má **výrazný rytmus**. Melodie černošských písní často tvořilo několik ostře rytmizovaných tónů, které se opakují (později se nazývaly **riffy**).
- Některé písně byly vytvořeny na principu „**zvolání a odpovědi**“, mnohdy nebylo možné určit zda se jedná o **rytmizované mluvení (počátky rapu)** nebo **zpěv**.
- Vznikali první ukolébavky, pracovní písně (**worksongs**), duchovní sborové písně (**spirituály**), taky **blues**. Byly to světské písně v pomalém tempu, kde se zpěvák snažil vyzpívat ze všech životních trablů, které často přinášela rasová diskriminace.
- Písně inspirované blues se brzy začaly objevovat v kabaretech nebo varieté, kde je předváděli (i jako parodie) běloši s načerněnými tvářemi, mluvíme o **minstrelských** představeních. Důležitým nástrojem v orchestru se stalo **banjo**, které melodie ostře rytmizovalo a nepravidelně frázovalo – takzvaně **synkopovalo**.

Duke Ellington

Jazz na přelomu 19. a 20. století

- Styl hry na banjo brzy převzali **pianisti**. Levá ruka držela pravidelný rytmus, pravá hrála melodii. Skladby se nazývaly **ragtime**. Jedním z významných skladatelů tohoto období byl **Scott Joplin**.
- Tato hudba se hrála v 90. letech 19. století v **Chicagu a Saint Louis**.
- Ragtimy pronikly i do dechovek nebo salonních kapel. Kapelám se říkalo **synkopické orchestry**.
- Na přelomu 19. a 20. století se černí obyvatelé Ameriky začali dostávat z venkova do měst. Poznávali další hudební nástroje.
- Město **New Orleans** se stalo prvním centrem jejich jazzové hudby.
- Kombinací všech dosavadních vlivů vznikl **pochodový jazz**. Začal plnit funkci **taneční hudby**.
- Kapely hrály ve složení **trubka, klarinet a trombon, bicí, souzafon** (upravená tuba, aby se s ní dalo pochodovat) a **banjo**. Později souzafon a banjo vystřídaly **kytara, piano a kontrabas**.
- V období 1. světové války v Chicagu začali jazz napodobovat i **bělošští hudebníci**. Jejich kapelám se říkalo **dixieland**.

Scott Joplin

Luis Armstrong (1900 – 1971)

- **Luis Armstrong** se na trubku naučil hrát v polepšovně, kam se dostal, protože jako třináctiletý vystřelil na Silvestra do vzduchu z pistole.
- Stal se jedním z nejvýznamnějších jazzových hudebníků 20. století. Dostal přezdívky **Pops** a **Satchmo** (velká huba). Jazzovou hudbu obohatil při hře na trubku o **vysoké**, do té doby nehratelné, **tóny**, **improvizace** a také o **scat**.
- Jednou prý při vystoupení Armstrongovi upadl papír s textem a tak začal místo slov používat **slabiky** a tak vznikl scat.
- V roce 1965 navštívil Armstrong se svou kapelou All Stars Prahu. Šlo o naprosto mimořádnou událost.

Kvíz

1. **Co jsou to rify?**

- a) výrazný rytmus
- b) výrazná melodie
- c) výrazné grimasy

3. **Co jsou to spirituály?**

- a) světské písně
- b) protestní písně
- c) duchovní sborové písně

5. **Kdo byl Scott Joplin?**

- a) skladatel ragtimů
- b) bělošský hudebník
- c) hráč dixielandu

2. **Co je to rapp?**

- a) rytmizované pohyby
- b) rytmizované mluvení
- c) rytmizovaný zpěv

4. **O čem se zpívá v blues?**

- a) o lásce
- b) o životě v rasové diskriminaci
- c) o veselých příhodách s kamarády

6. **Kdo byl Luis Armstrong?**

- a) mimořádný trumpetista
- b) chlapec z polepšovny
- c) vynálezce scatu

Swing a nejen on

- **Swing** je jazzový styl, který se utvářel od konce 20. let 20. století a v němž se uplatnil jazz jako populární taneční hudba a bylo jedno, jestli ho hrají černošské nebo bělošské kapely. Tvoří přechod od **tradičního** (historického) k **modernímu jazzu**.
- Původní **trojhlas** (trubka, klarinet, trombon) se rozšířil o saxofon na **čtyřhlas**. Hudebníci začaly tvořit **aranžmá** – melodii zapisovali do not.
- Na hudebním významu začala nabývat černošská čtvrt **Harlem v New Yorku**. V této době kralovala kapela Chicka Webse a královna jazzových zpěvaček **Ella Fitzgeraldová**.
- Ve 30. letech 20. století začali hrát černoši a běloši swing dohromady. Kapelám se říkalo **big band** (velký orchestr). Při swingu je nutná dokonalá souhra hudebníků, museli swing „cítit“ a své nástroje ovládat stejně, jako hudebníci z klasické hudby.
- V čele nejslavnějších swingových kapel stál **Duke Ellington, Benny Goodman a Glenn Miller**. Mezi zpěváky byl hvězdou **Frank Sinatra**.

Swing a nejen on

Orchestr Glenna Millera

Ella Fitzgeraldová

Orchestr Duka Ellingtona

Frank Sinatra

Zkouška paměti – doplň slova

- **Amerika** byla objevena v roce **1492** O něco později nastala její **kolonizace**.
- Její původní obyvatelé - **Indiáni** přivykli životu v přírodě. Nebyli zvyklí na **těžkou fyzickou práci**. Proto kolonizátoři v podpalubí lodí vozili do **Nového světa** z Afriky
- Ti si s sebou přivezli **zvyky**,, **zpěv i tanec**.
- Některé jejich písně byly vytvořeny na principu „.....“, mnohdy nebylo možné určit zda se jedná o **rytmizované mluvení (počátky rapu)** nebo **zpěv**.
- Vznikali první ukolébavky, pracovní písně (**worksongs**), duchovní sborové písně (**spirituály**), taky.....
- Písně inspirované blues se brzy začaly objevovat v kabaretech nebo varieté, kde je předváděli (i jako parodie) běloši s načerněnými tvářemi, mluvíme opředstaveních.
- Kombinací všech dosavadních vlivů vznikl **pochodový jazz**. Začal plnit funkci
- V období 1. světové války v Chicagu začali jazz napodobovat i **bělošští hudebníci**. Jejich kapelám se říkalo
- je jazzový styl, který se utvářel od konce 20. let 20. století a v němž se uplatnil jazz jako populární taneční hudba a bylo jedno, jestli ho hrají černošské nebo bělošské kapely.
- Původní **trojhlas** (trubka, klarinet, trombon) se rozšířil o saxofon na **čtyřhlas**. Hudebníci začaly tvořit – melodii zapisovali do not.
- V čele nejslavnějších swingových kapel stál **Duke Ellington, Benny Goodman a Glenn Miller**. Mezi zpěváky byl hvězdou

Černochy, zvolání a odpovědi, Frank Sinatra, dixieland, Kryštofem Kolumbem, taneční hudby, blues, minstrelských, aranžmá, svou hudbu, Swing

Zdroje

- http://www.google.cz/imgres?q=%C4%8Cerno%C5%A1sk%C3%BD+Jazz+historie&hl=cs&biw=1676&bih=860&tbnid=isch&tbnid=bsCaYXnENTi5XM:&imgrefurl=http://www.zizkovskelisty.cz/index.php/ikovske-listy-ve-co-chcete-vdt/kultura--ve-co-vas-zajima/kulturni-servis/30-fanfare-ciocarlia&docid=ZrjVTsrPKEVQfM&imgurl=http://www.zizkovskelisty.cz/images/stories/Brezen2010/ZL-03-2010_-_web_-_kulturafanfare002.jpg&w=300&h=403&ei=8Qp_UKy3CszGtAa9j4DoCw&zoom=1&iact=hc&vpx=1386&vpy=264&dur=4432&hovh=260&hovw=194&tx=119&ty=149&sig=111221611285790176725&page=1&tbnh=136&tbnw=100&start=0&ndsp=38&ved=1t:429,r:16,s:20,i:177, 17. 10. 2012
- http://www.google.cz/imgres?q=Blues&num=10&hl=cs&biw=1676&bih=860&tbnid=rUOHLB8X8yTHXM:&imgrefurl=http://bluesofthemississippidelta.blogspot.com/2008/09/beginning-of-blues.html&docid=-nEQ4e88uti-dM&imgurl=http://4.bp.blogspot.com/_gfsV0dXVSc/SNP69he01PI/AAAAAAAAAS0/GPRkchxJtHM/s400/Mississippi%252BDelta%252BBlues%252BBlog.gif&w=312&h=400&ei=jhF_UPO5BsSF4ASusoHQAQ&zoom=1&iact=hc&vpx=556&vpy=129&dur=14457&hovh=254&hovw=198&tx=150&ty=177&sig=111221611285790176725&page=1&tbnh=157&tbnw=123&start=0&ndsp=46&ved=1t:429,r:19,s:20,i:190, 17. 10. 2012
- http://www.google.cz/imgres?q=Scott+Joplin&num=10&hl=cs&biw=1676&bih=860&tbnid=d8jaUEhFYmaGuM:&imgrefurl=http://www.pegopera.org/operas/treemonisha/scott.html&docid=lz-RKbeLaJtsBM&imgurl=http://www.pegopera.org/operas/treemonisha/images/joplin_portrait.jpg&w=231&h=300&ei=9Hl_UMLYJ467hAe76lGIaw&zoom=1&iact=hc&vpx=422&vpy=129&dur=8842&hovh=240&hovw=184&tx=86&ty=142&sig=111221611285790176725&page=1&tbnh=143&tbnw=105&start=0&ndsp=52&ved=1t:429,r:2,s:0,i:75, 17. 10. 2012
- http://www.google.cz/imgres?q=louis+armstrong&hl=cs&biw=1676&bih=860&tbnid=AboUikwm0A9oGM:&imgrefurl=http://en.wikipedia.org/wiki/Louis_Armstrong&docid=HQYYz96fVk2MGM&imgurl=http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/0/0e/Louis_Armstrong_restored.jpg/250px-Louis_Armstrong_restored.jpg&w=250&h=195&ei=R4F_UPPBHoiQhQeun4BA&zoom=1&iact=hc&vpx=447&vpy=76&dur=1962&hovh=156&hovw=200&tx=126&ty=112&sig=111221611285790176725&page=1&tbnh=137&tbnw=178&start=0&ndsp=38&ved=1t:429,r:2,s:0,i:86, 17. 10. 2012
- http://www.celebirony.com/en/m/Singers/Louis_Armstrong/Pictures/3.htm, 17. 10. 2012

Zdroje

-
-
-